

# โครงการเสวนาโต๊ะกลม เรื่อง "สิทธิการตาย" (Right to die)

## 1. หลักการและเหตุผล

ภายใต้หลักการของรัฐเสรีประชาธิปไตยได้จัดทำรัฐธรรมนูญขึ้นรับรองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยได้รับอิทธิพลมาจากลัทธิปัจเจกชนนิยม (Individualism) ซึ่งมีหลักอยู่ว่า มนุษย์ทุกคนมีแดนแห่งเสรีภาพ ภายในแดนแห่งเสรีภาพนี้ ทุกคนมีสิทธิที่จะคิดหรือกระทำการใดๆ ได้อย่างอิสระโดยปราศจากการแทรกแซงจากบุคคลอื่น ซึ่งการรับรองหลักการนี้ในรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุด เรียกกันว่า สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน (Fundamental rights and liberties) จากหลักสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ทำให้รัฐส่งเสริมให้เกิดสิทธิเสรีภาพและขั้นพื้นฐานที่รัฐธรรมนูญรับรองและการจะจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองจะกระทำได้โดยการตรากฎหมายและการตรากฎหมายนั้นต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความปลอดภัยของสาธารณะ

ในระยะเวลาที่ผ่านมาเกิดการพูดถึงสิทธิและเสรีภาพประเภทหนึ่ง คือ สิทธิในการตาย (Right to die) ซึ่งสิทธิในการตายสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1.การทำให้ตายอย่างสงบ หรือ การุณยฆาต (Active Euthanasia หรือ Mercy Killing) คือ การช่วยให้ผู้ป่วยฆ่าตัวตายหรือทำให้ผู้ป่วยตายขณะที่ยังมีสติโดยวิธีทางการแพทย์ เช่น ฉีดยาให้ตาย ปลดสายออกซิเจน 2.สิทธิที่จะปฏิเสธการรักษา (Right to refuse medical treatment) คือ การแสดงเจตนาไม่รับการรักษากรณีป่วยและหมดทางเยียวยาทางการแพทย์

สิทธิในการตายทำให้เกิดข้อถกเถียงในหลายวงการทั้งในวงการแพทย์ วงการนิติศาสตร์ รวมถึงวงการศาสนา โดยเฉพาะสิทธิในการตายประเภทที่หนึ่งว่าในกรณีของบุคคลที่ป่วยหนัก ไม่สามารถที่จะรักษาได้ หรือกรณีบุคคลที่ได้แสดงเจตนาในการตายไว้ล่วงหน้าว่าในอนาคตถ้าเขาได้ป่วยหนักไม่สามารถที่จะรักษา จะอ้างสิทธิในการตายโดยวิธีการทางการแพทย์เพื่อให้พ้นไปจากทุกข์ สามารถที่จะกระทำได้หรือไม่

ข้อถกเถียงที่เกิดขึ้นและเป็นประเด็นสำคัญ คือ สิทธิในการตายประเภทที่หนึ่งซึ่งนำไปสู่การอ้างหลักการต่างๆ ทั้งในส่วนกฎหมายที่อ้างถึงสิทธิในการกำหนดเจตจำนงของบุคคลนั้นซึ่งเป็นความประสงค์ของเขาเองซึ่งถือเป็นสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานคือสิทธิในเนื้อตัว ร่างกาย และการแสดงเจตนา ที่จะกำหนดชะตาชีวิตของเขาเอง ซึ่งถือเป็นสิทธิสัมบูรณ์ (Absolute Right) ที่จะพ้นทุกข์โดยอาศัยวิธีการทางการแพทย์ช่วยเหลือ แต่ก็มีข้อโต้แย้ง เช่น ในศาสนาพุทธเรื่องการพรากชีวิตก็เป็นข้อห้ามในทางศาสนา หรือจริยธรรมในวิชาชีพแพทย์

ปัจจุบันมีบางประเทศได้ตรากฎหมายรับรองสิทธิในการตายทั้งสองประเภท สำหรับในประเทศไทยได้รับรองสิทธิในการตายประเภทที่สองไว้ในพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 12 ว่า “บุคคลมีสิทธิทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์ที่จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพียงเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิตตนหรือเพื่อยุติการทรมานจากการเจ็บป่วยได้ การดำเนินการตามหนังสือแสดงเจตนาตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อผู้ประกอบอาชีพด้านสาธารณสุขได้ปฏิบัติตามเจตนาของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ห้ามมิให้ถือว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดและให้พ้นจากความรับผิดทั้งปวง” จากการรับรองในกฎหมายทำให้เกิดสิทธิในการตายเกิดขึ้น ขณะเดียวกันแพทย์หรือพยาบาลก็พ้นจากความรับผิดจากการไม่รักษา

อย่างไรก็ตามยังมีข้อโต้แย้งสำหรับการรับรองสิทธิในการตายประเภทแกรวมถึงประเด็นการรับรองสิทธิในการตายในกฎหมายไทย เช่น การตีความคำว่า “วาระสุดท้ายของชีวิต” “เพื่อยุติการทรมานจากการเจ็บป่วย” การดำเนินการโครงการสนทนากลุ่ม เรื่อง สิทธิในการตาย ครั้งนี้จะเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่มคนในหลายสาขาอาชีพเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทั้งส่วนของกฎหมาย การแพทย์และศาสนา จึงได้จัดให้มีการสนทนากลุ่มครั้งนี้ขึ้น

## 2. วัตถุประสงค์

8.1 เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ โดยเฉพาะสิทธิในการตาย รวมถึงความรู้ ความเข้าใจในด้านอื่นๆ เช่น ด้านการแพทย์ ด้านศาสนาที่มีต่อสิทธิในการตาย

8.2 เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนมุมมอง ทศนคติ ของบุคคลในกลุ่มสาขาอาชีพต่างๆที่มีต่อสิทธิของบุคคลในการตาย ซึ่งจะนำไปสู่องค์ความรู้ที่เป็นองค์รวมโดยนำเอาสิทธิในการตายเป็นพื้นฐานของการแลกเปลี่ยน

## 3. ระยะเวลาดำเนินงาน

วันพุธที่ 10 พฤศจิกายน 2553 (จำนวน 1 วัน )

ณ ห้องเรียนปริญญาโท 102 คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

## 4. รูปแบบกิจกรรม

เสวนาโต๊ะกลม

## 5. วิทยากร

อาจารย์กัญญา หิรัณยวัฒนพงศ์ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาจารย์บุญชู ณ ป้อมเพ็ชร

อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

## 6. ผู้เข้าร่วมโครงการ

จำนวน 20 คน (ประกอบด้วย นักวิชาการ นักศึกษาชาวต่างชาติจาก

Faculty of Health and Social Studies, University of South Bohemia in české ผู้แทนจากหน่วยงาน

ภาครัฐและเอกชน และบุคคลทั่วไปที่สนใจ)

## 7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ โดยเฉพาะสิทธิในการตาย รวมถึงความรู้ ความเข้าใจในด้านอื่นๆ เช่น ด้านการแพทย์ ด้านศาสนาที่มีต่อสิทธิในการตาย

7.2 ผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้แลกเปลี่ยนมุมมอง ทศนคติ ของบุคคลในกลุ่มสาขาอาชีพต่างๆที่มีต่อสิทธิของบุคคลในการตาย ซึ่งจะนำไปสู่องค์ความรู้ที่เป็นองค์รวมโดยนำเอาสิทธิในการตายเป็นพื้นฐานของการแลกเปลี่ยน

กำหนดการ  
โครงการเสวนาโต๊ะกลม เรื่อง "สิทธิการตาย" (Right to die)  
วันพุธที่ 10 พฤศจิกายน 2553  
ณ ห้องเรียนปริญญาโท 102 คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- 13.00 - 13.15 น. ลงทะเบียน
- 13.15 - 13.30 น. กล่าวเปิดการเสวนา
- 13.30 - 15.00 น. เสวนาโต๊ะกลม เรื่อง "สิทธิการตาย" (Right to die) ร่วมเสวนาโดย
- อาจารย์บุญชู ณ ป้อมเพ็ชร อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์
  - Ms.Lucie Hořáková นักศึกษาจาก Faculty of Health and Social Studies, University of South Bohemia in české
  - Ms.Pavla Valentová นักศึกษาจาก Faculty of Health and Social Studies, University of South Bohemia in české
- ดำเนินรายการโดย อาจารย์กัญญา หิรัญยวัฒน์พงศ์*
- 15.00 - 15.30 น. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและซักถาม

**แบบตอบรับเข้าร่วม**

โครงการเสวนาโต๊ะกลม เรื่อง "สิทธิการตาย" (Right to die)

วันพุธที่ 10 พฤศจิกายน 2553

ณ ห้องเรียนปริญญาโท 102 คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ชื่อ-นามสกุล.....ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน.....โทร.....

- ยินดีเข้าร่วมโครงการ
- ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ และขอส่งผู้แทน ได้แก่
  - 1.....ตำแหน่ง.....
  - 2.....ตำแหน่ง.....
- ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ และไม่ส่งผู้แทนเข้าร่วมการโครงการ

ลงชื่อ.....

( )

...../...../.....

กรุณาส่งแบบตอบรับกลับมายังโทรสารหมายเลข 0 5394 3594

ภายในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2553 จักขอบคุณยิ่ง